

Методичні матеріали для членів робочої групи з оцінювання корупційних ризиків

Могилів-Подільська районна військова адміністрація

2024

Визначення понять

Корупція – використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей

Корупційне правопорушення – діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність

Правопорушення, пов'язане з корупцією – діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції», за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність

Приклади корупційних злочинів

(перелік наведено у примітці до статті 45 ККУ)

- Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем;
- Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням;
- Викрадення, привласнення, вимагання вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин чи радіоактивних матеріалів або заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживанням службовим становищем;
- Викрадення, привласнення, вимагання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів чи заволодіння ними шляхом шахрайства або зловживання службовим становищем;
- Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження;
- Зловживання владою або службовим становищем;
- Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою;
- Незаконне збагачення

Приклади адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією

(глава 13-А КУпАП)

- порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності;
- порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків;
- порушення вимог фінансового контролю;
- порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;
- незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових або інших визначених законом повноважень;
- невжиття заходів щодо протидії корупції

Визначення понять

Корупційний ризик – імовірність вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення, що негативно вплине на діяльність організації;

Джерело корупційного ризику – обставина або їх сукупність, що може спричинити або допустити виникнення корупційного ризику (суперечність між різними положеннями одного й того ж акту або між положеннями різних актів, що допускає їх різне тлумачення; наявність в актах нечітко сформульованих положень, положень оціночного характеру; наявність дискреційних повноважень; відсутність акту; особистий контакт працівників організації з фізичними та юридичними особами під час реалізації повноважень; відсутність громадського контролю за процесом та результатом прийняття управлінських рішень; відсутність необхідних професійних знань; конфлікт інтересів тощо)

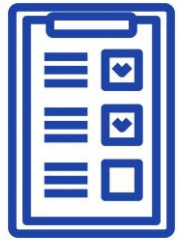
Захід впливу на корупційний ризик – захід, спрямований на усунення, мінімізацію корупційного ризику

Концепція управління корупційними ризиками.

Етапи оцінювання корупційних ризиків

підготовка до
оцінювання
корупційних
ризиків

дослідження
середовища організації
та визначення
обсягу оцінювання
корупційних ризиків

ідентифікація
корупційних
ризиків

аналіз
корупційних
ризиків

визначення
рівнів
корупційних
ризиків

Підготовка до оцінювання корупційних ризиків

видання наказу Голови обласної військової організації про проведення оцінювання корупційних ризиків. Інформування НАЗК про початок проведення оцінювання корупційних ризиків

формування (оновлення) персонального складу робочої групи

проведення вступного тренінгу для членів робочої групи

узгодження робочою групою організаційних питань своєї діяльності

складення плану оцінювання корупційних ризиків та підготовки антикорупційної програми

Дослідження середовища організації та визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків

Робоча група

- 1** визначає функції та активи організації, що становлять значну економічну цінність (рухоме і нерухоме майно, кошти...)
- 2** встановлює внутрішні та зовнішні заінтересовані сторони організації, аналізує характер їх відносин з організацією (підпорядкування, підзвітність, координація, договірні відносини...)
- 3** формує перелік нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють діяльність організації
- 4** збирає та аналізує інформацію про інші фактори середовища організації та визначає потенційно вразливі до корупції функції та процеси

Збір та аналіз інформації про інші фактори середовища організації та визначення потенційно вразливих до корупції функцій і процесів

Результати виконання антикорупційної програми за попередній період

Анкетування

Стратегічні плани діяльності

Результати аудитів, перевірок

Звернення та скарги на діяльність організації

Матеріали дисциплінарних проваджень, службових розслідувань; рішення суду

Відомості у відкритих інформаційних системах, реєстрах і базах даних

Аналітичні матеріали НАЗК щодо аналізу корупційних ризиків

Відомості із ЗМІ, соціальних мереж

Аналітична довідка за результатами збору та аналізу інформації про середовище організації

- 📌 за результатами збору та аналізу інформації про середовище організації із використанням **кожного** методу/способу, визначеного у плані оцінювання корупційних ризиків та підготовки антикорупційної програми, готується **окрема аналітична довідка**
- 📌 аналітична довідка **обов'язково** складається за алгоритмом, визначеним у Методології
- 📌 на підставі аналітичних довідок уповноважений формує та вносить на розгляд робочої групи **перелік потенційно вразливих до корупції функцій та процесів**, які реалізуються організацією самостійно або спільно з іншими зовнішніми заінтересованими сторонами
- 📌 на підставі аналітичних довідок НАЗК аналізує **правильність і повноту** визначення організацією **переліку** потенційно вразливих до корупції функцій та процесів

**RISK
MANAGEMENT**

Алгоритм складення аналітичної довідки за результатами збору та аналізу інформації про середовище організації

В аналіт ичній довідці зазначають ься

- 1** Метод/спосіб дослідження середовища організації та визначення потенційно вразливих до корупції функцій і процесів організації
- 2** Конкретні джерела інформації, які збиралися та аналізувалися за допомогою методу/способу дослідження середовища організації; посилання на таке джерело
- 3** Функції, процеси організації, у яких виявлено недоліки або невідповідності; короткий опис виявлених недоліків або невідповідностей, причини їх виникнення, заходи, які вжиті або можуть бути вжиті для їх усунення
- 4** У разі виявлення корупційного ризику – корупційний ризик, його зміст, джерела, існуючі заходи контролю
- 5** Інша інформація, яка має значення для визначення обсягу оцінювання корупційних ризиків
- 6** Інформація про особу, яка підготувала аналітичну довідку

Потенційно вразливі до корупції функції та процеси

Передбачають взаємодію організації, її працівників із зовнішніми заінтересованими сторонами

Підпорядкованість, підконтрольність, підзвітність, спрямування, координація, взаємодія на підставі договірних відносин, відносин у процедурах надання адміністративних послуг тощо

Пов'язані із розпорядженням (управлінням) активами організації

Утримання майна, надання майна в оренду, відчуження та списання майна

Інші потенційно вразливі до корупції функції, визначені робочою групою

Ідентифікація корупційних ризиків

опис потенційно вразливих до корупції функцій, процесів (підпроцесів) у діяльності організації:

формулювання функції

формулювання всіх процесів (підпроцесів), які здійснюються для реалізації відповідної функції

визначення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих осіб, які беруть участь у кожному із процесів (підпроцесів), у тому числі осіб, які здійснюють незалежний контроль за їх реалізацією

визначення початку окремого процесу (підпроцесу) та його закінчень, яких може бути декілька

визначення послідовності дій, що виконуються від початку до закінчення процесу (підпроцесу)

аналіз описаних потенційно вразливих до корупції функцій, процесів (підпроцесів) у діяльності організації

Елементи корупційного ризику

1

зміст (опис) корупційного ризику

моделюється спосіб (способи) і обставини вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення та визначається, які внутрішні та зовнішні заінтересовані сторони можуть брати участь у його вчиненні

2

джерело (джерела) корупційного ризику

пов'язані з особливостями або недоліками:

- нормативно-правових актів та розпорядчих документів, що регулюють діяльність організації
- практичної реалізації процесів у діяльності організації
- людських ресурсів організації

3

існуючі заходи контролю, спрямовані на запобігання реалізації корупційного ризику

- заходи, передбачені нормативно-правовими актами та/або розпорядчими документами, що регулюють діяльність організації, та запроваджені у діяльність організації
- задокументовані алгоритми операційної діяльності організації та прийняття рішень
- заходи внутрішнього контролю та безпеки, запобігання і протидії корупції, внутрішнього аудиту
- навчання, у тому числі за програмами підвищення кваліфікації з питань запобігання та протидії корупції, для працівників організації
- інші заходи, які здійснюються або заплановані

Аналіз корупційних ризиків

1

рівень імовірності реалізації корупційного ризику

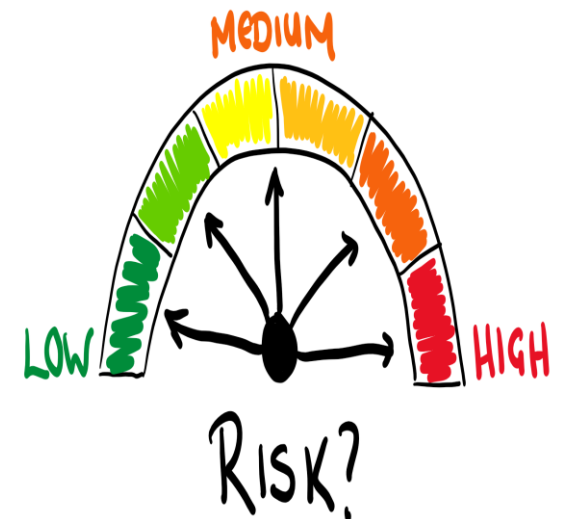
- 📌 кількість виявлених випадків учинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками організації, у тому числі територіальних органів, за останні три роки
- 📌 можливість вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень працівниками організації за певний період часу

4 бали **Дуже високий** (реалізувався за останні півроку та/або може бути реалізований у найближчі півроку)

3 бали **Високий** (реалізувався за останній рік та/або може бути реалізований у найближчий рік)

2 бали **Середній** (реалізувався не > 1 р/ останніх 3 років та/або може бути реалізований не > 1 р/ наступних 3 років)

1 бал **Низький** (не реалізовувався раніше та ймовірність реалізації в майбутньому є вкрай низькою)

Аналіз корупційних ризиків

2

рівень наслідків від реалізації корупційного ризику

визначається за **найвищим балом пот енційних втрат**, які встановлює робоча група, за **Методикою** у додатку 12 до Методології

Бал	Очікувані майнові втрати організації або розмір незаконного збагачення працівника організації від реалізації корупційного ризику	Вид юридичної відповідальності, до якої може бути притягнуто працівника організації у разі реалізації корупційного ризику	Очікувані репутаційні втрати організації, її працівників від реалізації корупційного ризику	Очікувана шкода, яка може бути завдана охоронюваним законом державним, суспільним інтересам від реалізації корупційного ризику
4	значні майнові втрати (майнові втрати, які <i>перевищують 100 прожиткових мінімумів</i> , встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому проводиться оцінювання корупційних ризиків)	кримінальна, цивільна	репутаційні втрати на загальнодержавному та міжнародному рівні, втрата довіри більшості населення та зовнішніх заінтересованих сторін	загроза державному суверенітету, територіальній цілісності; порушення окремих прав і свобод людини і громадянина, окремих прав і законних інтересів юридичних осіб; порушення демократичних засад функціонування держави; порушення (загроза порушенню) міжнародних угод, стороною яких є держава Україна, гальмування соціально-економічних реформ; уповільнення економічного зростання, забруднення навколишнього середовища тощо)
3	майнові втрати наявні (від 5 до 100 <i>прожиткових мінімумів</i> , встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому проводиться оцінювання корупційних ризиків)	кримінальна	репутаційні втрати на загальнодержавному рівні, втрата довіри більшості населення та зовнішніх заінтересованих сторін	зниження ефективності державного управління у відповідній галузі
2	майнові втрати наявні, але незначні (<i>не перевищують 5 прожиткових мінімумів</i> , встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому проводиться оцінювання корупційних ризиків)	адміністративна	репутаційні втрати на локальному рівні, втрата довіри деяких із зовнішніх заінтересованих сторін	моральна шкода, завдана окремим громадянам
1	не очікується майнових втрат	дисциплінарна	репутаційні втрати організації, втрата довіри внутрішніх заінтересованих сторін	шкода відсутня

Визначення рівнів корупційних ризиків

рівень імовірності
реалізації корупційного
ризикy

рівень наслідків від
реалізації корупційного
ризикy

рівень
корупційного
ризикy

бали

12 – 16

критичний

6 – 9

високий

3 – 4

середній

1 – 2

низький

Заходи впливу на корупційні ризики

мають бути спрямовані на усунення, мінімізацію його джерел, а у випадку неможливості безпосереднього впливу на джерела - на зниження рівня ймовірності чи можливих наслідків його реалізації

усунення, мінімізація корупційного ризику може здійснюватися без розробки заходів впливу на корупційні ризики шляхом прийняття рішення не починати або не продовжувати діяльність, яка призводить до виникнення такого корупційного ризику

Принципи розробки

1

послідовність

2

пріоритетність

3

чіткість

4

достатність

5

уникнення дублювання

6

досяжність

Приклад корупційного ризику

Корупційний ризик

Можливість вимагання, отримання неправомірної вигоди за надання дозволу на виїзд за кордон військовозобов'язаних водіїв гуманітарних вантажів, або прийняття такого рішення в умовах конфлікту інтересів

Зміст корупційного ризику

Посадові особи Мініфраструктури, обласних, Київської міської військових адміністрацій можуть вимагати, отримати неправомірну вигоду під час прийняття рішення про виїзд за межі України військовозобов'язаних водіїв, що здійснюють перевезення для потреб Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також медичних вантажів, вантажів гуманітарної допомоги автомобільними транспортними засобами або прийняти відповідне рішення в умовах конфлікту інтересів

Приклад корупційного ризику

Джерела корупційного ризику

У Правилах перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою КМУ від 27.01.1995 № 57 (зі змінами від 20.05.2022 № 615):

- відсутні критерії для прийнятності наданого обґрунтування щодо обсягів вантажів та кількості необхідних транспортних засобів;
- не визначені строк прийняття рішень про виїзд водіїв за кордон;
- не визначено порядок обміну інформацією між військовими адміністраціями, Мінінфраструктури, Державною прикордонною службою, Державною митною службою щодо дотримання водіями мети виїзду за межі України;
- інформаційна система «Шлях» допускає фіксацію рішення обласної, Київської міської військової адміністрації, Мінінфраструктури, якщо окремі відомості, які підлягають занесенню до системи, відсутні, є неповними або некоректними

Існуючі заходи контролю

Рішення про надання дозволу приймається на підставі обґрунтування щодо обсягів вантажів та кількості транспортних засобів, необхідних для їх перевезення, що міститься у листах від будь-якого з таких органів, підприємств, установ, організацій, закладів, військових, правоохоронних органів; військових адміністрацій; медичних закладів; відправників чи отримувачів гуманітарної допомоги відповідно до п. 2-8 Правил № 57

Приклад визначення заходу впливу на корупційний ризик

Корупційний ризик

Можливість вимагання, отримання неправомірної вигоди за надання дозволу на виїзд за кордон військовозобов'язаних водіїв гуманітарних вантажів, або прийняття такого рішення в умовах конфлікту інтересів

Захід впливу на корупційний ризик

Внести зміни до Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою КМУ від 27.01.1995 № 57 (зі змінами 20.05.2022 № 615):

- передбачити критерії для прийнятності наданого обґрунтування щодо обсягів вантажів та кількості необхідних транспортних засобів;
- визначити строк прийняття рішень про виїзд водіїв за кордон;
- визначити порядок обміну інформацією між військовими адміністраціями, Мінінфраструктури, Державною прикордонною службою, Державною митною службою щодо дотримання водіями мети виїзду за межі України.

Удосконалити інформаційну систему «Шлях» в частині недопущення фіксації рішення обласної, Київської міської військової адміністрації, Мінінфраструктури, якщо окремі відомості, які підлягають занесенню до системи, відсутні, є неповними або некоректними

Приклади заходів впливу на корупційний ризик

- Прийняття нормативно-правового акту;
- Чіткий алгоритм дій;
- Цифровізація процесу;
- Аудіо- та/чи відеозапис (за потреби);
- Онлайн-режим (за потреби)

ВАШІ ЗАПИТАННЯ

Дякую за увагу !

Уповноважена особа з питань запобігання та
виявлення корупції Могилів-Подільської
районної військової адміністрації

rda_mog-pod@vin.gov.ua

(04337)6-20-11.